Nitraaditundliku ala tegevuskava raames toimunud tegevused

Tiiu Raia

VEEOSAKOND
KESKKONNAMINISTEERIUM
tiiu.raia@envir.ee
www.envir.ee

KESKKONNAMINISTEERIUM

NITRAADITUNDLIK ALA

Nitraaditundlik ala Eestis - 3259 km^2

1. Pandivere piirkond - 2382 km , kaitsmata põhjaveega 19 %, 135 allikat ja 741 karstilehtrit
2. Adavere-Põltsamaa piirkond 667 km , kaitsmata põhjaveega 18 %

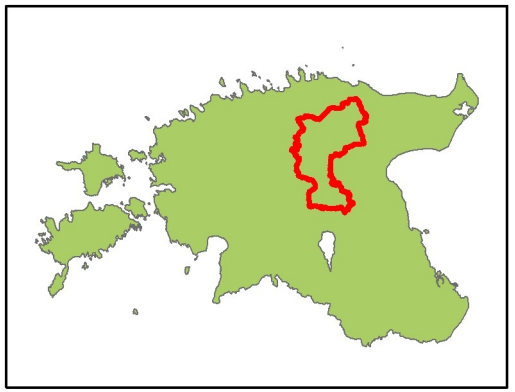

KESKKONNAMINISTEERIUM

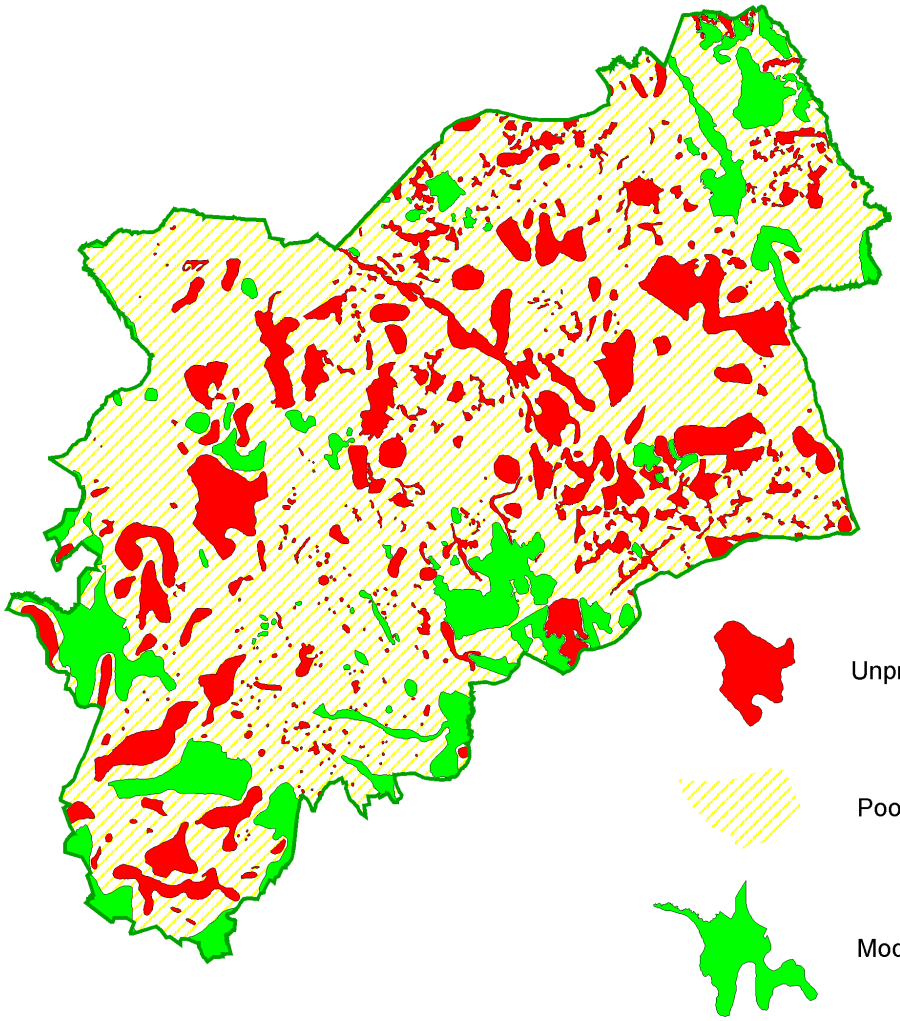
Pandivere
Water Protection
Area
Unprotected areas
Poorly protected areas
Moderate protected areas

ERIUM

Nitraaditundlikud alad Euroopa Liidus

- EL 25 - 44,9 % territooriumist NTA,
- Austria, Taani, Soome, Saksamaa, Iirimaa, Luksemburg, Holland, Malta, Sloveenia, Leedu – 100% territooriumist NTA,
- Portugal – 1,2 %, Poola – 2,5%,

- Eesti 7,7 % (3250 km^2) maismaapinnast
- 2010 tellitud analüüs NTA laiendamise vajaduse kohta, valmib 2011. juunis

Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala tegevuskava aastateks 2009-2011

1. Nitraaditundliku ala (NTA) tegevuskava aastateks 2009-2011 kinnitati Vabariigi Valitsuse 29.12.2009 korraldusega nr 589.

2. Tegevuskava jätkab varasemat NTA tegevuskava aastateks 2004-2008 kinnitatud VV 30.aprilli 2004 korraldusega 318-k) ja selles on arvesse võetud eelmise tegevuskava rakendamisel ilmnenud kogemusi.

3. NTA tegevuskava on kooskõlas Läänemere tegevuskava rakendus-plaaniga aastateks 2008-2011.

4. Kohustuslikud meetmed põllumajandustootmisele tulenevad olemasolevatest õigusaktidest

5. Tegevuskava on saadaval Keskkonnaministeeriumi veebilehel

http://www.envir.ee/NTA

KESKKONNAMINISTEERIUM

NTA tegevuskava meetmed ja tööd

1. Ametkondade koostöö tugevdamine põllumajandustootmisest pärineva pinna- ja põhjavee reostuse piiramiseks:
- Korraldada kord aastas ühiseid seminare (KKM, PM, KKI, KA, PMA, TA, PRIA Ovd, konsulendid)
- Tagada põllumajandustootmise, sh NTA veekasutuse ja -kaitse selgem õiguslik reguleerimine, viia õigusaktid omavahel kooskõlla
- Jätkata NTA tegevuskava koordineeriva NTA nõukogu tööd
- Arendada koostööd teadusasutustega

2. Sõnniku ja mineraalväetiste tõhusa kasutamise tagamine, säästliku tootmise planeerimine:
- Uurida intensiivse suurtootmise mõju farmide ümbruses
- Inventeerida loomakasvatushoonete keskkonnaseisundit (sõnnikukäitlus) NTA-l
- Viia läbi sõnniku taimetoitainete koostise uuring erinevate tootmistüüpide ja loomaliikide kaupa
- Viia läbi sügisese sõnnikulaotuse mõju uuring taimetoitainetekadude vähendamise ja veereostuse ennetamise eesmärgil

NTA tegevuskava meetmed ja tööd

3. Elanikkonna varustamine tervisele ohutu joogiveega NTA-l

- Teostada maapinnalähedase põhjavee hajaasustuse kaevude nitraadisisalduse perioodilist kontrolli, sh teha koostööd Terviseametiga
- Asendada üksiktarbijate reostunud ja reostusohus olevad kaevud (teostatud uuringute alusel on enim reostatud kaevud Järva-Jaani vallas ning Kareda ja Tapa vallas.

4. Regulaarse täiendõppega keskkonna- ja põllumajandusametnike, konsulentide ning põllumajandusttootjate vastava keskkonnaalase asjatundlikkuse tagamine

5. Nitraadidirektiivi rakendamise kontrolli tagamine, asjaomane seire ja aruandlus

2010.a töödest

Ametkondade koostöö:

Seminar “Keskkonnasõbraliku majandamise ja keskkonnanõuetele vastavuse kontrolli juurutamine“ 8-9. novembril Jänedal
Osalesid järelevalveasutused, KKM, PM, PMK, konsulendid, MES jt, kokku oli 52 osavõtjat.

- Päevakavas –

1. ülevaated ja edasised suundumused järelevalvetöötajatelt, MESilt jt, töö gruppides (3):
   I gr – järelevalveasutuste (PRIA; KKI, PMA,VTA)
   II gr – nõustatamine keskkonnakaitseteemadel, nõustamise vajalikkus ja tootjateni jõudmine (MES)
   III gr – Põllumajanduse ja keskkonnaga seotud regulatsioonid (KKM,PM)
2. Rakenduslike uurimistööde ülevaatlikud ettekanded

Seminari materjalid: http://www.envir.ee/1148415

NTA all- seminarid

2010. töödest

1. „Fosfori- ja lämmastikukoormuse uuring punkt- ja hajureostuse allikatest. Fosforväetistes kaadmiumi reostusohu hindamine“ TTÜ, 2010

• Läänemere tegevuskava kohaselt tuleb vähendada valgalalt tulevat P koormust 42 % ja N koormust 18 %, Eesti peab vähendama P 220 t/a, N koormust 900 t/a. Narva jõe reostuskoormuste jagunemine riikide vahel
• Töös põhjalik analüüs punkt- ja hajureostuskoormuste, nende allikate,muutuste, trendide, vähendamise stsenaariumide kohta;
• eksperthinnang HELCOM poolt kehtestatud koormuse vähendamise kohta

• Cd kogused, mis satuvad P-väetistega, reoveesettega mulda on tunduvalt väiksemad teiste Euroopa riikide kogustest. Rohkem pärineb õhu kaudu tulevast ja lubiväetistest.
• Andmete kättesaadavus raskendatud, tehakse ettepanekud selle parandamiseks
• veebilehel valdkond- vesi, uuringud ja aruanded

http://www.envir.ee/89749

2010.a töödest

•„**Uuring suurtootjate mõjust põhja- ja pinnaveele, ettepanekud mõju vähendamiseks“,** AS Maves, 2009-2010

• Uuringualuseid farme oli 2, mõlemad veisekasvatuskompleksid.
Üks asus Pandivere piirkonnas, teine Adavere piirkonnas
Tulemuste alusel esitati vastavalt lähteülesandele:

• Võrdlus kehtivate põllumajanduslike tootmisppiirangutega, piirangute asjakohasus,
• Ettepanekud õigusaktide täiendamiseks ja keskkonnalubades tingimuste määramiseks
• Soovitused juhendmaterjalide korrigeerimiseks

•veebilehel valdkond- vesi, uuringud ja aruanded

http://www.envir.ee/89749

2010.a töödest

•**„Hea veeseisundi saavutamiseks ÜPP rakendamise seadusest ja MAK tulenevate meetmete ja toetuste rakendamise analüüs“**

• Antakse ülevaade Eestis rakendatavate ÜPP ja MAK 2007-2013 meetmetest ja toetustest ning kuivõrd need vastavad EL poolt seatud eesmärkidele
• Suunatus veeseisundi parandamisse on välja toodud vaid kahe MAK meetme eesmärkides:
* m 1.8 „Põllu- ja metsamajanduse infrastruktuur“
* m 2.3 „põllumajanduslik keskkonnatoetus“(alameetmed 2.3.1; 2.3.2)
* veeseisundi parandamisele suunatud meetmeteks võib lugeda nõuetele vastavuse põhimõtteid ning maaelu arengu toetusi (võib lugeda 10 meedet)
• On tehtud ettepanekud
* konkreetsete veeseisundi parandamisele suunatud indikaatorite lisamine meetmetele,
* veele avaldatava mõju määramine projektide rakendamise juures,
* veemajanduskavade alase nteabe sidumine nõuande- ja koolitustegevustesse.
•veebilehel valdkond- vesi, uuringud ja aruanded

http://www.envir.ee/89749

2010.a töödest

„NTA üle 10 LÜ farmide sõnnikukäitluse ja sõnnikuhoidlate inventuur“

• Õigusaktide kohaselt tuli NTAl rajada üle 10 lü loomakasvatushoonete juurde sõnnikuhoidlad 31. detsembriks 2008. Farme on NTAl 258 (34 765 lü), millede puhul selgitati sõnnikuhoidlate vastavus nõuetele;

• NTAl on hoitud 83 % sõnnikust nõuetekohaselt (tahesõnnikuhoidlatest vastab 81 ja vedelsh 89 % - põhiliselt suurfarmid)
• Sõnnikuhoidla puudub täielikult 25 % loomakasvatushoidlatest, 63% tahesõnnikuhoidlatest ei oma virtsahoidlat,
• 23 % tahesõnnikuhoidlatest ei ole lekkekindlad,
• Kõikidele esitatud nõuetele vastab 10 % tahesõnnikuhoidlatest ja 66 % vedelsõnnikuhoidlatest,
• Suuremal osal tootjatest jatkub põllumaad tekkiva sõnniku laotamiseks,
• Kui ei kasutata min-väetisi jatkub sõnnikut 1/3 toitainete vajadusest
• veebilehel valdkond- vesi, uuringud ja aruanded

http://www.envir.ee/89749

Tänan!

KESKKONNAMINISTEERIUM